

ULF-avtal

**VERKSAMHETSBERÄTTELSE – NORDNODEN
2025**



Innehållsförteckning

Verksamhetsberättelse	3
<i>Forskningsprojekt</i>	3
Umeå universitet (UMU).....	3
Högskolan Dalarna (HDa).....	6
Högskolan i Gävle (HiG).....	7
Mittuniversitetet (MIUN).....	11
Luleå tekniska universitet (LTU).....	13
<i>Infrastruktur</i>	15
Umeå universitet (UMU).....	15
Högskolan Dalarna (HDa).....	16
Högskolan i Gävle (HiG).....	18
Mittuniversitetet (MIUN).....	18
<i>Aktiviteter</i>	19
Umeå universitet (UMU).....	19
Högskolan Dalarna (HDa).....	20
Högskolan i Gävle (HiG).....	21
Mittuniversitetet (MIUN).....	21
Luleå tekniska universitet (LTU).....	21
<i>Samverkansanställningar</i>	22
<i>Förberedande forskarutbildning</i>	23
<i>Lärarytelse</i>	23
<i>Idégenerering</i>	24
Umeå universitet (UMU).....	24
Högskolan Dalarna (HDa).....	25
Mittuniversitetet (MIUN).....	25
Luleå tekniska universitet (LTU).....	25
<i>Nodgemensamma satsningar Inom detta kapitel redovisas en samlad bild över nodens interna och externa arbete.</i>	25
<i>Ekonomisk redovisning</i>	28
<i>Sammanfattning och reflektion I detta kapitel ges en sammanfattande reflektionen över verksamheten under 2025.</i>	29
Publikationer	32

Verksamhetsberättelse

Denna verksamhetsberättelse redogör för 2025 års ULF-verksamhet vid Nordnoden. Verksamhetsberättelsen ger en översikt av etablerad infrastruktur, forskningsproduktion samt ekonomisk redovisning. Syftet är att tillhandahålla en transparent och enhetlig rapportering för att möjliggöra analys och utveckling av ULF. I vissa delar av rapporten ges sammantagna beskrivningar av arbetet inom noden. I andra delar av rapporten, där det är relevant, beskrivs 2025 års arbete lärosättesvis, och då utifrån följande ordning: Umeå universitet (UMU), Högskolan Dalarna (HDa), Högskolan i Gävle (HiG), Mittuniversitetet (MIUN) och Luleå tekniska universitet (LTU).

Forskningsprojekt

Inom detta kapitel ges en lärosättesvis presentation av avslutade och/eller pågående forskningsprojekt som helt eller delvis finansierats med ULF-medel.

Umeå universitet (UMU)

Över tid har UMU utvecklat två former för utlysningar av ULF-medel, dels större projektutlysningar, dels så kallade samverkanscheckar. Medlen kan sökas av forskare vid lärosätets institutioner, i samverkan med skolhuvudmän som har basavtal med UMU. Ansökningarna ska ta utgångspunkt i skolhuvudmännens prioriterade områden (se kapitel *Idégenerering*).

Den rutin som utvecklats och etablerats vid UMU är att större projektutlysningar görs under hösttermin för att kunna starta 1 januari året efter och utlysning av samverkanscheckar görs i övergången mellan höst- och vårtermin för att kunna starta under senare delen av våren. Tidigare utlysningar har kunnat göras vid något varierande tidpunkter vilket gör att Umeå universitet har projekt och samverkanscheckar som startat under 2022 och 2023 och som därför har en dispositionstid av medel som sträcker sig in i 2025.

Här nedan ges först en kort beskrivning av påbörjade och avslutade samverkanscheckar 2025. Därefter följer en processbeskrivning av påbörjade/avslutade projekt för 2025.

Påbörjade och avslutade samverkanscheckar 2025

Målsättningen för samverkanscheckarna (frömedel/såddmedel) är att bidra till utveckling av befintliga eller nya gemensamma FoU-miljöer och ska vara inriktade mot att stimulera mötesplatser för forskollärare/lärare och forskare för erfarenhetsutbyte om och arbete med frågor om undervisning, utveckling, lärande och forskning inom avgränsade områden.

Under 2024 beviljades inga nya samverkanscheckar. I stället fattades beslut om att stödja åtta pågående samverkansarbeten med fortsättningscheckar. Även under 2025 beslutades om åtta samverkanscheckar. I samtliga fall omfattade varje check 240 tkr.

Avslutade projekt 2025

Projekttiden för ULF-projekt är två år med möjlighet till ytterligare ett års dispositionstid av beviljade medel. Den 31 december 2025 har dispositionstiden löpt ut för följande tre projekt som startade den 1 juli 2023.

Sökande	Institution	Skolhuvudman	Projekttitel	Belopp till institution	Belopp som fördelas till HM
1. Mikael Winberg	NMD	Örnsköldsviks kommun	Kollaborativ utveckling av motivationshöjande undervisningspraktiker på det samhällsvetenskapliga programmet	1650 tkr	250 tkr
2. Anna Ida Säfström	NMD	Umeå kommun	Lärande om tal genom resonemang om representationer	1650 tkr	250 tkr
3. Helene Ärlestig	Centrum för skolledarutveckling	Skellefteå kommun	Ledarskap för undervisning och lärande? – Rektorer utforskar och utformar sin praktik	1650 tkr	250 tkr

Kollaborativ utveckling av motivationshöjande undervisningspraktiker på det samhällsvetenskapliga programmet.

I en samverkan mellan Institutionen för naturvetenskapernas och matematikens didaktik (NMD) vid UMU och Örnsköldsviks kommun (gymnasieskola) har ULF-projektet fokuserat hur elever uttrycker sig om motivation för sina studier liksom vilka strategier lärare använder för att stötta adaptiva former av motivation hos eleverna.

Lärande om tal genom resonemang om representationer.

NMD vid UMU (ansvariga forskare: Anna Ida Säfström, Johan Lithner och Helena Vennberg) och Umeå kommun har utforskat hur talbegrepp kan utvecklas genom skapande av och resonemang om representationer, samt hur växling mellan olika representationer påverkar elevers färdigheter i uppgiftslösning på längre sikt. Detta är möjligt att studera med hjälp ett vetenskapligt utvecklat undervisningsmaterial som ger möjligheter till kollektiva resonemang. I projektet har den komplementära och symmetriska ansatsen stärkts av att de medverkande lärarna haft vana av undervisningsmodellen och överblick över innehållet som helhet.

Ledarskap för undervisning och lärande? – Rektorer utforskar och utformar sin praktik.

Skellefteå kommun har i ett ULF-projekt tillsammans med Centrum för skolledarutveckling vid Umeå universitet utforskat hur rektorer, genom praktikutvecklande forskning kan leda för att utveckla lärares undervisning och elevers lärande vid den skolenhet de är verksamma inom. En central utgångspunkt i projektet har varit att rektorers eget utforskande är centralt för lärande. Därför har projektet utformats utifrån rektorers behov, aktioner och prövande. Projektets upplägg har varit att två forskare och 15 rektorer regelbundet träffats för att tillsammans undersöka rektors egen praktik. Med den utforskande ansatsen har olika sätt att agera för att stärka både eget och andras pedagogiska ledarskap analyserats och prövats.

Pågående projekt 2024-2026***Praktiknära examensarbeten - en del av skolors utvecklingsarbete.***

Projektet möter det av Örnsköldsviks kommun beskrivna området ”Hur kan lärarstudenternas examensarbeten kopplas till kommunens utvecklingsområden?” genom två syften. Det första syftet berör skolutveckling och förstärkning av lärarutbildningen. Målet är att projektgruppen tillsammans med lärare och övrig organisation utvecklar hållbara strukturer som gör att lärarstudenter får möta skolutveckling och praktiknära forskning under den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU). I sådana strukturer kan ämneslärarstudenternas examensarbeten och yrkeslärarstudenternas utvecklingsarbeten kopplas till skolornas utvecklingsprojekt, vilket dels bidrar till skolverksamhetens utvecklingsområden, dels till kvaliteten på studenternas arbeten och utbildning. Det andra syftet berör forskning. Målet är att få kunskap om processer som möjliggör kollektivt lärande. Projektgruppen avser att undersöka vilka insatser som behövs för att lärarstudenter ska få möta pågående forskning eller skolutveckling under sin VFU, hur detta kan höja kvaliteten på examens- eller utvecklingsarbeten samt hur studenternas arbeten kan bidra till skolutveckling.

Glesbygdsskolor - en komplex undervisningskontext?

Projektet syftar till att stärka undervisningen i svenska glesbygdsskolor, där små elevgrupper och åldersblandad undervisning ställer unika krav på lärare. Det genomförs i tre delstudier som samverkar för att skapa en helhetsbild av utmaningarna och möjligheterna i dessa skolor.

Samspel mellan ord och symboler i matematikundervisning med fokus på lärande av likhet.

Projektets syfte är att klargöra hur lärares arbete med planering, genomförande och uppföljning av matematiklektioner, med fokus på samspel mellan naturligt språk och matematiska symboler, kan stötta elevers lärande av matematiska begrepp.

Didaktisk innovation: Användning av GAI-verktyg i gymnasiets engelskundervisning.

Under senare år har ny teknik utvecklats som i grunden kan förändra både lärar- och elevrollen i skolan och det handlar i stor utsträckning om verktyg baserade på generativ artificiell intelligens (GAI). Det är i första hand utvecklingen av storskaliga språkliga modeller som fått ett brett genomslag bland användare som kan användas t ex för att förbättra texter av olika slag. Bland dessa märks exempelvis ChatGPT, Instatext och Paperpal där vissa marknadsförs specifikt som verktyg för att minska klyftan mellan första- och andraspråksanvändare av engelska.

Högskolan Dalarna (HDa)

Som en del av ULF vid Högskolan Dalarna ingår det i det som regionalt benämns Skolforskningsfonden (SF). Fonden är en möjlighet för region och akademi att tillsammans genomföra FoU-projekt och producera ny kunskap – både ur ett vetenskapligt och ett verksamhetsorienterat perspektiv. ULF ansvarar för styrning, administration och vissa kostnader för fonden. Den långsiktiga planen är att SF även ska integreras ekonomiskt i ULF från och med 2027.

Under 2025 hade SF fyra pågående projekt. Projekten är oftast tvååriga och omfattar cirka 1 000 timmar vardera. Publikationslistan inkluderar även projekt som avslutades under 2024–2025, vilka startade tidigare.

Ansökningar som beviljats utifrån Skolforskningsfondens krav och riktlinjer har bland annat bedömts utifrån ett tydligt samverkansperspektiv, där symmetri och komplementaritet är viktiga principer. Meriterande är att parterna i ett tidigare samarbete har identifierat gemensamma frågor eller verksamhetsutmaningar och därefter valt att gå vidare med en ansökan till SF. Läs mer om förutsättningar, villkor och krav för fonden på: [Skolforskningsfonden - Högskolan Dalarna](#)

Projekt 2024-2026***Läsbad i grundskolan***

Maria Larsson, huvudsökande + medsökande Erika Bomström Aho. IKS vid HDa. Medverkande skohuvudman: Orsa kommun.

Projekt 2025-2027***Att designa undervisning som möjliggör en utveckling av elevers begreppskunskap om addition***

Lotta Wedman, huvudsökande + medsökande: Jan Olsson. IIT vid HDa. Medverkande skolhuvudman: Hedemora kommun.

Undervisning som utvecklar elevers förmåga att föra utvecklande resonemang i historia och samhällskunskap.

Mikael Berg, huvudsökande + medsökande: Anders Persson. IKS vid HDa. Medverkande skolhuvudman: Leksands kommun

Utveckling av arbetssätt för hållbar prestationsutveckling hos elever vid specialidrottsgymnasium.

Jenny Isberg, huvudsökande + medsökande: Magnus Carlsson och Tomas Carlsson. IHOV vid HDa. Medverkande skolhuvudman: Mora gymnasium

Högskolan i Gävle (HiG)

Här är fokus på de projekt som finansierats med 2025 års medel. I tillägg finns projektet SAW som under 2025 haft ULF-medel från Uppsalanoden (från 2024).

Hälsa Lärande Vägledning (HLV).

I detta projekt följs en insats i en skola där man arbetar med eleverna utifrån ett helhetsperspektiv där det ömsesidiga förhållandet mellan hälsa och lärande genomsyrar både arbetssätt och förhållningssätt. Syftet är att undersöka vilka föreställningar om elever som kommer till uttryck i insatsen samt hur det kan tänkas påverka elevers syn på sig själva och sitt lärande. Vilka elevtyper eller roller och vilka möjligheter och hinder skapas genom projektet?

Projektet handlar om att skapa den önskvärda eleven, och på så vis relaterar projektet till forskning om skapandet av olika typer av medborgare. Projektet knyter även generellt och övergripande an till forskningsområdet elevers mentala hälsa och på en mer teoretisk nivå till idéer om självledarskap och Foucaults (1984, 1988, 2005) idéer om care of the self. Datainsamling och analys är avklarade. Återstår att sammanställa resultaten i en artikel avsedd för vetenskaplig publikation. Manus avses skickas in under VT26.

Lärare och forskare i samverkan kring utveckling av forskningsbaserad läs- och skrivundervisning i anpassad grundskola.

Projektets övergripande ambition har varit att i samverkan mellan yrkesverksamma lärare och forskare på högskolan etablera, utforska samt pröva former för samverkan, med fokus på utveckling av läs- och skrivundervisning i anpassad grundskola.

Arbetet har organiserats som en forskningscirkel, med inspiration från deltagarbaserad aktionsforskning. Från början fanns en idé om att genomföra en Learning Study, men forskningscirkeln valdes som mer genomförbar form utifrån givna förutsättningar. Lärarna har prövat och reflekterat i sina respektive klasser och sedan delat erfarenheter i cirkeln som en gemensam arena för reflektion och kunskapande.

Totalt åtta träffar har genomförts under 2024–2025. Varje träff har kombinerat litteraturstudier, kollegiala samtal och reflektion över undervisning i deltagarnas egen praktik. Utifrån teorier om framväxande skriftspråkighet och sociokulturella perspektiv har forskaren

och lärarna analyserat och diskuterat konkreta undervisningsmoment, till exempel hur elever urskiljer ord, bokstav och mening i tidigt läsande och skrivande.

Att skapa didaktiska situationer i matematik med strukturerad problemlösning.

Syftet med projektet är att öka förståelsen för hur lärare kan planera och utveckla matematikundervisning med strukturerad problemlösning genom att använda och vidareutveckla didaktiska tekniker, i samarbete mellan forskare och lärare.

På Stora Sätterskolan arbetar sedan våren 2023 sju lärare tillsammans med oss. De planerar, genomför och reviderar lektioner och efter genomförda och observerade lektioner diskuterar de didaktiska tekniker som har använts under lektionen. Lärarna använder begreppen "överlåtande" av ansvaret till eleverna, "genomförande" av problemlösning och "institutionalisering" av inlärd matematiska kunskaper. Under läsåret 2024/25 har deltagarna i samråd med forskarna valt att särskilt fokusera på "effektiv användning av skrivtavlan i undervisningen". Inför sommaren 2025 och i november 2025 har lärarna planerat och genomfört forskningslektioner tillsammans med nya kollegor (Joel och Avin). Fokus har varit på att "låta eleverna äga matematiken". Under året har det genomförts reflektions-sessioner och intervjuer med lärarna om deras "ideala" lektionsbilder, som jämförs med de faktiska genomförda lektionerna. Syftet är att analysera vilka faktorer som hindrar att förverkliga de lektioner lärarna strävar efter, utifrån ett makroperspektiv. En artikel om detta är planerad.

Dialog kring resultaten fortsätter med matematikdidaktikforskaren Jacob Bahn från Danmark, som har lång erfarenhet av liknande projekt i Köpenhamn.

I slutet av mars 2026 får högskolan besök av tre välkända japanska grundskollärare från Tsukuba-skolan. De besökte Stora Sätterskolan även 2017 och genomförde då en lektion i årskurs 6 samt några workshoppar med lärarna. Vid det kommande besöket kommer både Tsukuba-lärarna och en lärare från Stora Sättra att genomföra varsin lektion. Efter lektionerna med observationer följer gemensamma reflektions-diskussioner tillsammans med lärarna från Stora Sättra och deltagare från andra skolor (Lilla Sätterskolan och Bessemerskolan i Sandviken). Diskussionen kommer att handla om hur lesson study kan organiseras för att stärka kunskap och skapa en miljö som underlättar lärarnas gemensamma metodutvecklingsarbete. Målet är att utveckla faktiska metoder som systematiserar verksamhetens arbete med professionell utveckling samt identifiera förutsättningar och begränsningar som gynnar eller hindrar utvecklingen och etableringen av arbetet. En japansk didaktikforskare, Koji Otaki, kommer att bjudas in för analys av detta. Projektet kan eventuellt inkludera en resa till London för kompletterande datainsamling i ett liknande sammanhang.

Professionella arenor.

Syftet med ULF-projektet Professionella arenor är att öka kunskapen om lärarprofessionens villkor och förutsättningar. En handledare

inom Learning Study har genomfört ett utvecklingsprojekt med Matematikarbetslaget på en gymnasieskola. Därutöver har lärarna deltagit på konferenser, symposium på HiG och berättat om projektet på kommunal nivå. Erfarenhetsutbyte har också genomförts mellan två skolor i kommunen. Ulrika Bergstrand har fungerat som projektledare för aktiviteter utanför gymnasieskolan, som bollplank och observatör i projektet.

"Läs på recept i förskolan" – utvärdering av en läsintervention.

Projektets övergripande syfte är att utforska hur förskolan arbetar med högläsning och läsfrämjande insatser före och efter en tio veckor lång läsintervention med interaktivt fokus. Det innebär att projektet (1) undersöker hur personalen arbetar med högläsning och andra läsfrämjande aktiviteter både före och efter interventionen, samt (2) om denna insats kan påverka deras arbetssätt och bidra till att alla barn får ta del av gemensam bokläsning minst tre gånger per vecka. Projektet syftar även till att (3) belysa hur personalen upplever interventionens genomförbarhet i den dagliga verksamheten. Projektet genomförs i nära samverkan med rektorer, biträdande rektorer och förskolepersonal.

- HT 2025: Planering, etikprövning hos EPM (godkänd 24/10), framtagande av enkätfrågor och intervjuguide, planering av föreläsning och workshop i dialog med rektorer/biträdande rektorer. Den första enkäten har nu skapats och skickas ut i dagarna. Första intervjuguide är färdigställd. Tidsbokningar av intervjuer håller vi på med.
- VT 2026 (jan–maj): Genomförande av digital föreläsning, workshop för personal och start av 10-veckors läsintervention. Löpande insamling av läsloggar.
- VT 2026 (maj): Eftermätning via enkät och intervjuer, analys av allt datamaterial.
- VT 2026 (maj–juni): Resultatsammanställning, återkoppling till förskolor och artikelarbete.

Lärares arbete med elevers utveckling av litteracitet – en etnografisk studie av modellen Reading to Learn i gymnasieskolan.

Detta är ett praktiktäna forskningsprojekt som syftar till att undersöka hur gymnasielärare arbetar med att utveckla elevers läsförståelse genom modellen Reading to Learn (R2L). Modellen är en textnära, genrepedagogisk metod som syftar till att ge elever strukturerat stöd för att förstå ämnesspecifika texters syfte, uppbyggnad och språkliga drag. Det vetenskapliga syftet med projektet är att undersöka hur gymnasielärare arbetar med att utveckla elevers läsförståelse med modellen Reading to Learn, och hur modellen kan implementeras effektivt i undervisningen.

Projektet tar sin utgångspunkt i en tidigare studie av Britt-Marie Forsman och fördjupar sig i hur R2L används konkret i klassrummet. Fokus ligger på lärarnas handlingar, anpassningar av modellen samt reflektioner kring dess effektivitet. Materialet består av videinspelade observationer, semistrukturerade intervjuer och insamlade relevanta texter.

Projektet initierades av lärare med tidigare erfarenhet av R2L och har stark förankring i skolpraktiken. Samverkan sker på tre plan:

1. I lärarnas undervisningspraktik: Lärare som deltagare och medskapare av kunskap.
2. I forskning: Genom analysstöd och publiceringsarbete.
3. Hos huvudmän och skolledning: I form av seminarier och återkoppling till verksamheten.

Resultaten ska presenteras både inom akademiska sammanhang och i praktiken, i planen för återkoppling ingår bland annat ett seminarium vid Högskolan i Gävle och en digital version för spridning till fler skolhuvudmän. Sammanfattningsvis förväntas projektet bidra till:

- Ökad kunskap om hur R2L kan användas effektivt i klassrummet
- Stärkt kollegialt lärande och professionell utveckling hos lärare
- Vetenskaplig publicering och praktisk kunskapsspridning
- Långsiktig skolutveckling inom läs- och skrivundervisning

Projektet följer tidsplanen och materialinsamling påbörjas tidigt vårterminen 2026. Under hösten har det förberedande arbetet mynnat ut i:

- Datahanteringsplan färdig
- Etikprövning godkänd (i slutet av nov 2025)
- Förberedelse inför materialinsamling (intervjuguider, observationsprotokoll, teknisk utrustning osv.) slutförd
- Testinspelning med kameror slutförd.

Använda elevernas frågor som utgångspunkt för matematikinläring.

Projektet syftar till att utveckla en undervisningsmetod för matematisk modellering som utgår från elevernas behov av att förstå och använda matematiska begrepp. Metoden ska främja elevernas självständighet i lärandet genom att uppmuntra dem att studera fakta, utforska samband, dra slutsatser och skapa egna lösningsstrategier. Målet är att stärka elevernas förmåga att tänka kritiskt och kreativt i problemlösningsprocesser med hjälp av modellering.

Våren 2025 kontaktade Christian Sjödin, förstelärare i matematik på Bessemerskolan, oss för att diskutera möjligheter till samarbete kring deras utvecklingsarbete med undervisningsmetoder i matematik. Efter att behoven hade identifierats beslutades att fokus skulle ligga på forskningsbaserade undervisningsmetoder med inriktning på modellering.

Samarbetet inleddes i oktober 2025. Exempel på undervisningsmodeller från olika forskningsrapporter presenterades och möjliga alternativ för att genomföra problemlösningsbaserad undervisning diskuterades.

Den 24 oktober bjöds Heidi Strømskag, professor i matematikdidaktik vid NTNU (Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet), till Gävle. Hon höll en workshop med fyra lärare från Bessemerskolan och senare ett seminarium om sin forskning kring modelleringsbaserad undervisning för gymnasieelever och lärarstudenter i matematik. Seminariet väckte stort intresse, inte bara bland regionala deltagare utan även forskare från andra universitet i Sverige, Norge, Danmark, Finland och Japan. Efter seminariet berättade en av våra kollegor, som undervisar ett moment om modellering i kursen Linjär algebra, att hon har förändrat sitt perspektiv på modellering och fått nya idéer för sin undervisning.

Under 2026 kommer planering, genomförande och utvärdering av lärarnas arbete med undervisning i modellering att fortsätta, där elevernas egna frågor används som utgångspunkt för matematikinläring. Dessutom planeras en dialog mellan lärarna på Bessemerskolan och Stora Sätterskolan. Diskussionen kommer att kretsa kring de lektioner som observerats under besöket av de japanska lärarna samt Stora Sätters egna lektioner.

Den japanska didaktikforskaren Koji Otaki kommer att bjudas in för att bidra med analys och stöd i utvecklingen av planering, innehåll och metoder för undervisning i modellering. Koji Otaki expertis blir central för att fördjupa arbetet med att utgå från elevernas frågor som grund för matematikinläring.

Digitala barn i en analog värld: Smidiga växlingar mellan pärm och skärm.

Projektet syftar till att undersöka hur förskollärare tolkar och praktiskt omsätter begreppen *lärverktyg* och *teknikutveckling* i den reviderade läroplanen (Lpfö 25), samt vilka organisatoriska och pedagogiska förutsättningar som påverkar implementeringen.

Mittuniversitetet (MIUN)

Mittuniversitetet har över tid utvecklat tre former av utlysningar av ULF-medel. Dessa är större projektutlysningar, forskningscirkel och så kallade micromedel. Medlen kan sökas av forskare vid lärosätets institutioner, i samverkan med skolhuvudmän som har ULF-avtal med Mittuniversitetet. Ansökningarna tar sin utgångspunkt i skolhuvudmännens prioriterade områden. Rutiner för de olika utlysningarna är under framtagande vad gäller tidpunkt på året för utlysning. Ambitionen är att tidigarelägga utlysningen av projektmedel för att underlätta tjänsteplanering för samtliga inblandade.

Projekt 2025

Vid Mittuniversitetet finns under 2025 följande pågående forskningsprojekt:

Att utveckla elevers engagemang för NT-undervisning – ett forsknings- och utvecklingsprojekt

Projektet fokuserar hur undervisningen i naturvetenskap och teknik (NT) kan utvecklas för att stärka elevernas upplevelse av att känna sig hemma inom naturvetenskap och teknik och att de skulle kunna tänka sig en karriär inom dessa områden. Avslutat 250930.

Fritidshemmet: Den fria leken utforskas genom aktionsforskning

Specifikt är projektets mål: att utforska och skildra hur fritidslärare förankrar läroplanen i lekerbjudanden och lekaktiviteter; att i partnerskap utforska leken som lärande och utveckla lekpraktiker; att genom samverkan bidra till utvecklandet av den lekresponsiva didaktiken; att bidra till relevanta kunskaper och kompetenser för medverkande lärare och forskare om lekpraktiker särskilt med avseende på läroplansimplementering. Avslutat 251031.

Lokalt relevant utbildning för hållbar utveckling: den lilla skolans förutsättningar i en global kontext

Det gemensamma intresset är att bidra till en professionsrelevant forskning, angelägen och användbar för verksamma. Fokus är lokalt relevant utbildning för hållbar utveckling utifrån den lilla skolans förutsättningar. Avslutat 251030.

Design för hållbart lärande i förskolan

Målet med projektet är att tillsammans med förskollärare skapa kunskap om barns levda erfarenheter av naturen som en plats inom förskolans verksamhet. Utifrån denna förståelse syftar projektet till att utveckla metoder och design för undervisning. Avslutas vt 2026.

Lärmiljöer och didaktiskt arbete i förskolans undervisning för barns utveckling och lärande av grundläggande motoriska färdigheter

Det övergripande syftet med detta projekt är att utveckla och förbättra undervisningen för att öka barns måluppfyllelse med avseende på utövande och lärande av grundläggande motoriska färdigheter på en förskola i Sundsvalls kommun. Forskningsfrågor har formulerats i samverkan mellan forskare och rektor utifrån Skolverkets arbete med översyn och revideringar av läroplanen för förskolan och professionens behov av kunskap om grundläggande motoriska färdigheter (GFM) och undervisning. Avslutas 251231.

Ledningsstöd för en hållbar rektor?

Syftet med detta praktiktäna skolforskningsprojekt är att utforska och skapa kunskap om vilka möjligheter och utmaningar ett ledningsstöd har för rektors vardagsarbete och ledarskap samt hur det kan bidra till att stärka skolans interna förbättringskapacitet.

Avslutas 251231.

Att utveckla elevers matematiska skrivande

Syftet med projektet är att utveckla förståelse kring hur god, skriftlig matematisk kommunikation kan beskrivas genom att utveckla kriterier som kan användas för att planera undervisning med fokus på att utveckla elevers kommunikationsförmåga. Projektet bygger vidare på forskningscirklar som tidigare genomförts i samverkan med de båda involverade skolorna. Avslutas 251231.

Förintelsen som kunskapsfält och minneskultur

Syftet med studien är att undersöka hur ukrainska elever på gymnasier och högstadieskolor i Sverige uppfattar och tolkar sina erfarenheter av undervisning om Förintelsen i relation till tidigare erfarenheter av ukrainsk skolutbildning och historiekultur. Avslutas 251231.

Samtliga projekt har planerats och genomförts i samverkan mellan förskola/skola och forskare vid lärosätet. Samtliga projekt påbörjades 2024 med avslut 2025 alternativt början av 2026.

Projekt som ska finansieras av medel för 2025 har fördröjts på grund av förnyelse av ULF-avtal. Dessa medel kommer att lysas ut i slutet av december med projektstart under första halvan av 2026. Mittuniversitetet hade tidigare ULF-avtalen inbakade i de så kallade RUN-avtalen (regionalt utvecklingsnätverk). Då RUN-avtalen upphörde att gälla 241231 påbörjades en process med att ta fram nya ULF-avtal. Av olika anledningar har denna process dragit ut på tiden men är nu genomförd. Det planeras att utlysa 4–5 forskningsprojekt utifrån 2025 års medelstildelning.

Luleå tekniska universitet (LTU)

Under 2025 genomfördes även en utlysning av praktisknära forskningsprojekt i samverkan. Av totalt 13 inkomna ansökningar beviljades fem projektmedel. Ansökningarna bereddes av representanter i det Regionala samverkansrådet, och de beviljade projekten har samtliga en stark symmetrisk och komplementär ansats.

Från ekvation till acceleration. Ämnesövergripande undervisning inom matematik och fordonsteknik.

Bodens kommun & LTU. Medverkande: Tania Hedlund samt Erik Bergqvist.

Projektet är ett ämnesövergripande ULF-samarbete mellan Bodens kommun och Luleå tekniska universitet som syftar till att integrera matematikundervisning med fordonsteknik på Fordons- och transportprogrammet. Genom att förlägga matematikundervisningen till

verkstadsmiljö och knyta den till autentiska yrkesuppgifter ska elevernas motivation och måluppfyllelse i matematik öka. Projektet utvecklar och prövar undervisning i flera steg över två år, med pilotförsök, fördjupning och systematisk utvärdering. Lärare och forskare samverkar kontinuerligt i planering, genomförande och analys på vetenskaplig grund. Ett centralt resultat är en uppgiftsbank som kan användas av fler matematiklärare inom yrkesprogram. Målet är att skapa mer meningsfullt lärande och bättre förutsättningar för elever att nå godkända resultat.

Kärnfull kunskap: Att stödja gymnasieelevers skrivförmåga genom undervisningsdesign.

Luleå kommun & LTU. Medverkande: Adam Danvind-Malm (biologi och kemi), Elin Eriksson (biologi och kemi), Tim Karlsson (svenska och engelska), Kristoffer Nordekvist (kemi och naturkunskap), Sven Pettersson (samhällskunskap, historia och geografi), Erika Sundelin (biologi och kemi), och Annica Sundqvist (historia och religionskunskap) samt Denise Bergström och Agnes Strandberg. Projektet är ett ämnesöverskridande samarbete mellan Luleå kommun och Luleå tekniska universitet som syftar till att stärka gymnasieelevers förmåga att skriva korta, koncisa och välstrukturerade utredande provsvar. Utgångspunkten är ett praktiktäna problem där elever har svårt att uttrycka sin kunskap skriftligt, vilket påverkar både lärande och bedömning. Genom en designbaserad forskningsansats utvecklas, prövas och revideras ett undervisningsupplägg i tre iterationer i klassrummen. Projektet kombinerar lärares erfarenheter med forskningsbaserad handledning och analys. Målet är att förbättra elevers faktiska skrivförmåga och deras självupplevda skrivsäkerhet samt att ta fram ett hållbart undervisningsupplägg som kan spridas till fler skolor.

Rektorers pedagogiska ledarskap.

Övertorneå och Överkalix kommun samt LTU. Medverkande: Katarina Lindberg och Emma Enström samt Sara Cervantes. Projektet är ett ULF-samverkansprojekt mellan Överkalix och Övertorneå kommuner och Luleå tekniska universitet som syftar till att stärka rektorers pedagogiska ledarskap och analytiska förmåga att leda lärares lärande. Utgångspunkten är glesbygdskommunernas små organisationer och långa avstånd, vilket försvårar kollegialt lärande och undervisningsnära utveckling. Genom återkommande digitala och fysiska workshops, litteraturstudier och praktisk prövning av metoder utvecklas en tvärkommunal lärandestruktur för skolledare. Projektet dokumenteras via inspelade samtal, mötesprotokoll och reflektioner och analyseras tillsammans med forskare. Målet är hållbara former för att leda undervisningsutveckling och inkludering, med spridning till rektorer och politisk nivå samt möjlighet till vetenskapliga publikationer och stärkt lärarutbildning vid LTU.

Kognitionsvetenskap i klassrummet. Utveckling och implementering av aktiva lärandemetoder för ökad läsförståelse och motivation.

Piteå kommun & LTU. Medverkande: Christina Wiklund samt Anna-Maria Johansson (psykologi). Projektet är ett ULF-samarbete mellan högstadielärare och forskare vid Luleå tekniska universitet som syftar till att stärka elevers läsförståelse, kunskapsutveckling

och motivation genom aktiva lärandemetoder. Med utgångspunkt i kognitionsvetenskaplig forskning, särskilt testbaserat lärande, utvecklas och prövas evidensbaserade lektionsupplägg i klassrummen. Arbetet sker i form av en forskningscirkel där teori, praktik och systematisk reflektion integreras. Lärarna implementerar och utvärderar undervisningsmoment kontinuerligt med stöd av forskare. Projektet bidrar till att stärka undervisningens vetenskapliga grund och identifiera hållbara arbetssätt för lärande i textintensiva ämnen. Resultaten sprids lokalt, kommunövergripande och i forskningsnära sammanhang.

Skönlitteratur i alla ämnen.

Nya läroverket, Luleå & LTU. Medverkande: Camilla Sundberg Thurfjell samt Stefan Lundström.

Projektet är ett ULF-samarbete mellan Nya Läroverket i Luleå och Luleå tekniska universitet som syftar till att stärka elevers läsförståelse och förbättra deras attityder till läsning på högstadiet. Genom att arbeta med gemensamt vald skönlitteratur i alla ämnen ska läsning bli ett återkommande och meningsfullt inslag i undervisningen. Projektet kombinerar kollegial undervisningsutveckling med systematisk kartläggning, implementering och utvärdering av klassrumsaktiviteter. Lärare och forskare samverkar kontinuerligt för att analysera hur arbetssättet påverkar elevers motivation, uthållighet och läsförmåga. Resultatet blir konkreta metoder och undervisningsexempel som kan användas ämnesövergripande. Projektet bidrar till praktisknära forskning om läsutveckling och skolans arbete mot den pågående läskrisen.

Samtliga praktisknära forskningsprojekt i samverkan startar upp i januari 2026. Utöver dessa projekt har även två andra samverkansprojekt genererats fram i en så kallad *Samverkansgrupp* (se punkt 2: Infrastruktur och punkt 7: Idégenerering). Dessa projekt är: ett regionalt förstelärarnätverk och ett matematikdidaktiskt projekt. Även dessa projekt startar upp 2026.

Infrastruktur

Här nedan följer lärosättesvisa redovisningar av sammansättning av infrastrukturer på lokala nivåer samt det huvudsakliga arbetet under året för ULF-arbete inom noden.

Umeå universitet (UMU)

Infrastrukturen runt ULF vid UMU har under 2025 följt tidigare upparbetade former vid Lärarhögskolans kansli och de samverkansformer som över tid utvecklats tillsammans med de skolhuvudmän som skrivit Basavtal med UMU. Med en förankring i Lärarhögskolans kansli har det lokala ULF-arbetet administrerats och letts av personer med anställningar och/eller särskilda uppdrag att skapa framdrift av ULF-verksamheten vid Umeå universitet. Inom den strukturen har olika roller som forskningssamordnare, samverkanslektor, kommunikatör, ekonom, kanslichef och föreståndare för forskning hanterat administration kring kvalitetsarbete,

utlysningar, avtalsskrivningar, lokala ULF-aktiviteter, upprätthållande av kontakter med befintliga och informationsträffar med potentiellt nya intressenter, liksom regelbundna möten inom lärosätet.

I en upparbetad rutin för en stark symmetrisk och komplementär samverkan möts lärosätesrepresentanter och skolhuvudmannarepresentanter i månatliga möten för att processa löpande arbete (en operativ grupp) och för ett mer övergripande och strategiskt arbete (en basavtalsgrupp). Centralt för basavtalsgruppens möten är erfarenhets- och informationsutbyte. Stående punkter är därför information om aktuellt läge och vad som är på gång på nationell-, nod- och lokal nivå utifrån såväl lärosätesperspektiv som skolhuvudmannaperspektiv.

Under 2025 har ULF-arbetet vid Umeå universitet i stor utsträckning handlat om övergången från försöks- till permanent verksamhet. Det innebär att tidigare arbete genomlysts och att lärdomar summerats för att med framåtblick utforma nya avtal tillsammans med de skolhuvudmän som lärosätet samverkar med, formera den interna ULF-organisationen vid Lärarhögskolans kansli och definiera aktiviteter som ska vara centrala i vårt fortsatta arbete och erbjudande.

Löpande arbete, såsom förberedelser av ULF-insatser/evenemang, hanteras i stor utsträckning av samverkanslektor som i samarbete med kollegor på universitetet och Lärarhögskolans kansli bildar arbetsteam/-grupper för de olika aktiviteterna. Underlag till beslutsärenden som rör lokalt ULF-arbete, såsom utlysningar och beviljande av medel till projekt, bereds av tjänstepersoner vid kansliet och Forskningskommittén varefter beslut tas av Lärarhögskolans styrelse. Lärarhögskolan arbetar på olika nivåer för att stärka en symmetrisk och komplementär ansats och inte minst är det synligt i beredningar av olika ärenden, såsom inför beslut om utlysningar. Som exempel processas utkast till texter som regel med basavtalsgruppen och granskningar och bedömningar av ansökningar om medel genomförs av externa sakkunniga (lärosätespersoner och skolhuvudmän). Med ambitioner om att ytterligare stärka den symmetriska och komplementära ansatsen har det under 2025 pågått förberedelser för att etablera ett råd där representanter för skolhuvudmän ingår och som knyts till Forskningskommittén.

Högskolan Dalarna (HDa)

Det finns tre olika nivåer av infrastrukturer som stöd för utveckling, organisation och uppföljning av ULF vid HDa/regionen. Två av dem beskrivs här och det tredje i under kapitlet aktiviteter.

a) Infrastruktur för drift och utveckling av den praktiska forskningen i samverkan

Denna nivå utgörs av en styrgrupp och en arbetsgrupp för ULF vid HDa/regionen. Grupperna består av skolchefer i regionen, prefekter vid institutionerna vid HDa, praktiska forskare samt samverkansansvariga – totalt cirka 10 personer. Arbetsgruppen, som består av

praktiknära forskare samt verksamhetsutvecklare för samverkan, möts regelbundet, medan styrgruppen träffas cirka 1–2 gånger per termin. Operativt ansvarig och länk mellan styr- och arbetsgrupperna samt alla nedanstående aktiviteter är projektledaren för ULF vid HDa.

b) Infrastruktur för idégenerering:

Konceptet "Lokal praktikutveckling på vetenskaplig grund" (LP)

Vad säger forskningen? Vad erfar lärare? Konceptet erbjuder forskare, lärarutbildare och lärare/förskollärare/rektorer en möjlighet att lära av varandras praktiker och att identifiera presumtiva kunskapsluckor med forskningspotential. Projekten består av 5–6 gemensamma träffar. Totalt ägde 7 lokala praktikutvecklingsprojekt rum eller påbörjades under 2025:

- Elevers tilltro till sitt matematikkunnande – HDa, Falu kommun
- Att långsiktigt stärka elevernas läsförmåga – HDa, Falu kommun
- Att organisera för kollegialt lärande och skolutveckling – HDa, Sandvikens kommun
- Att utveckla matematikundervisningen – HDa, Sandvikens kommun
- Hållbar utveckling – HDa, Sätters kommun
- Att utveckla kunskap inom AI som gynnar elevers lärande och lärarnas undervisning i NO/Tk – HDa, Borlänge kommun
- Att skapa en sammanhållen gymnasieutbildning – HDa, Rättviks kommun

Läs mer på: [Lokal praktikutveckling på vetenskaplig grund - Högskolan Dalarna](#)

Konceptet: Utbildningsnätverk vid Högskolan Dalarna

Ett nätverk innebär ett mindre arrangemang med 2–4 träffar per år och per nätverk. HDa planerar och genomför nätverken där förskollärare, lärare och rektorer är de främsta målgrupperna.

Pågående nätverk 2025

- Nätverk för lärare inom svenska för invandrare i Dalarna
- Nätverk med fokus på studiehandledning och modersmålsundervisning
- Nätverk för AI-assisterad teknik i skolan

Högskolan i Gävle (HiG)

ULF-arbetet vid HiG administreras genom 0,2 HTE/år som till hälften finansieras av ULF. Vidare bedrivs ULF-arbetet delvis inom ramen för Regionalt utvecklingscentrum i Gävleborg (RucX) som är en plattform för samverkan mellan Högskolan i Gävle och skolhuvudmännen i regionen.

Som en del i att utveckla infrastrukturen vid HiG har praktiktäna forskning och ULF-arbetet varit i fokus vid två tillfällen vid högre seminarium i utbildningsvetenskap. Sådana aktiviteter bidrar till att bygga en tvärvetenskaplig och akademiöverskridande forskningsgrupp med fokus på praktiktäna forskning i förskola och skola, vilket är angeläget då ULF-arbete sker på alla tre akademier på högskolan (Akademin för hälsa och arbetsliv, AHA; Akademin för teknik och miljö, ATM; och Akademin för utbildning och ekonomi, AUE).

Mittuniversitetet (MIUN)

Infrastrukturen kring praktiktäna skolforskning genomgår förändringar vid lärosätet och kommer att vara på plats 2026. Nätverk, både interna och externa, digitala mötesplatser för spridning av olika projekt, möjlighet att skapa kontakter har utvecklats eller är under utveckling.

Luleå tekniska universitet (LTU)

Infrastrukturen runt ULF vid Luleå tekniska universitet har under 2025 följt tidigare utarbetade former. ULF-arbetet vid lärosätet är förlagt till Institutionen för hälsa, lärande och teknik, Avdelningen för pedagogik, språk och ämnesdidaktik, och administreras och drivs av en ULF-koordinator och en ULF-samordnare. Under 2025 har ULF-arbetet i stor utsträckning handlat om övergången från försöksverksamhet till permanent verksamhet. Detta har inneburit att tidigare arbete har genomlysts och att lärdomar har sammanställts för att, med ett framåtblickande perspektiv, utforma nya avtal tillsammans med de skolhuvudmän som lärosätet samverkar med samt definiera aktiviteter som ska vara centrala i det fortsatta arbetet.

Redan under 2024 startade en Samverkansgrupp där skolhuvudmän och LTU arbetar med samverkan och prioriteringar gällande kommande ULF-utlysningar. Centralt för samverkansgruppens möten är erfarenhets- och informationsutbyte, och stående punkter är information om aktuellt läge och pågående aktiviteter på nationell, nod- och lokal nivå, ur såväl lärosätes- som skolhuvudmannaperspektiv.

Under 2025 hade samverkansgruppen kontinuerliga möten, två under våren och två under hösten. Därutöver genomfördes även flera arbetsmöten, i mindre konstellationer, för att arbeta vidare med idéer som genererats vid workshops. Flera möjliga arbetsområden för

ULF-samverkan har identifierats och under 2026 kommer två nya projekt att startas upp: ett kommunövergripande projekt om matematikundervisning, där flera huvudmän deltar, och ett regionalt förstelärarnätverk som startar under våren 2026.

Vidare har regelbundna möten med det Regionala samverkansrådet för skola och utbildning fortgått under 2025. Ämnen som varit på agendan är: aktuella frågor från respektive organisation som ingår i rådet, kompetensförsörjning av lärare och studentrekrytering till lärarprogram och lärarutbildningsutredningens konsekvenser.

Aktiviteter

Inom detta kapitel redovisas lärosätetsvis genomförda konferenser, seminarier, workshops och andra aktiviteter med bäring på ULF arbetet / forskningsprojekten som inte redovisas under punkt 1 och 2.

Umeå universitet (UMU)

Återkommande aktiviteter för ULF vid UMU är:

Nätverk för samverkanscheckar (NÄSA). I samband med att forskare och skolhuvudmän beviljats medel för en samverkanscheck inbjuds de till två seminarier – i uppstartsfasen och i slutfasen. Det första seminariet är ett tillfälle för frågor och informations- och erfarenhetsutbyte avseende samverkan. Det andra tillfället, när tiden för samverkanschecken närmar sig sitt slut, är ett tillfälle för erfarenhetsutbyte när det gäller själva samverkansprocessen, resultatutbyte och utvärdering.

Kunskapsveckan. En årligen återkommande konferens som anordnas av Umeå universitet under vecka 44, som syftar till att erbjuda personal i förskola/skola kompetensutveckling. Sedan 2024 är det beslutat att ULF-organisationen ska nyttjas i planeringen av konferensens innehåll. Detta innebär att ULF-representanter erbjuds möjlighet att lämna förslag på konferensens innehåll samt att medverka. Programmet för Kunskapsveckan 2024 innehöll fem presentationer av ULF-projekt och i programmet för Kunskapsveckan 2025 fanns tre ULF-projekt representerade.

Under 2025 har UMU drivit pilotprojektet **Inspirationsdag för praktiktäna examensarbeten**. Syftet har varit att stimulera samverkan mellan skolverksamheter och lärarutbildning och därigenom främja utveckling av praktiktäna forskningssamverkan. Projektet, har inneburit att studenter med inriktningarna F-3 och 4-6 inbjuds till en inspirationseftermiddag där representanter för skolverksamheter presenterar behov (problem, dilemman och utvecklingsområden) som de identifierat inom sina verksamheter. Några förstelärare från Umeå kommun presenterar en inblick i deras egna eller verksamheternas behov. Vid samma tillfälle påminner de professionsadjunkter, som studenterna haft som lärare under sin utbildning, om undervisningsaspekter som studenterna skulle kunna undersöka

närmare/utveckla inom ramen för sitt kommande examensarbete. Eftermiddagen avslutas med ett mingel där studenterna kan ha möjlighet att samtala med de olika presentatörerna för att på ett fördjupat sätt få information om och diskutera det som blivit presenterat. De studenter som väljer att skriva ett praktiktäna examensarbete omvandlar tillsammans med sina universitetshandledare det de blivit inspirerade att arbeta med till en rimlig, adekvat och forskningsbar frågeställning.

Högskolan Dalarna (HDA)

Genom en tredje form av infrastruktur (jmf. kap. *Infrastruktur*) möjliggörs för grupper att ta del av praktiktäna forskning i samverkan, skapa incitament för samverkan mellan olika professioner relevanta för ULF och erfarenhetsutbyten. Som exempel kommer denna tredje struktur till uttryck genom följande aktiviteter och bidrar därigenom till såväl struktur som uppsatta mål och ambitioner:

Konferensen Dalatorget

Mötesarena för skolutvecklare, skolforskare, lärare/rektorer och lärarutbildare. Det årliga eventet sammanfaller med examinationsdag för AIL-utbildningar vid HDA (starten av september; 2025: 5:e september).

Parlärarskap och fördjupat parlärarskap

Att högskoleförlagda och verksamhetsförlagda lärarutbildare planerar, genomför och utvärderar undervisning för:

1. lärarstudenter på campus (parlärarskap)
2. motsvarande på en skola i regionen (fördjupat parlärarskap)
(Cirka 5–8 aktiviteter årligen.)

Stöttning av ad hoc-initiativ

Exempelvis konferenspresentationer för lärare-forskare, utveckling av konferensinitiativ på HDA tillsammans med praktiken, samt stöttning av praktiktäna forskningsinslag i lärarutbildningen. Aktiviteter motsvarande cirka 50 000 kr per år.

Tillfälliga workshoparenor

Identifierade utanför ovanstående aktiviteter och som resultat av etablerad samverkan mellan HDA och regionen. Återkommande finns behov av tillfälliga arenor för att uppmuntra samverkan mellan forskning och praktik. Arenorna svarar mot interna behov – t.ex. institutioner, ämnesmiljöer eller avdelningar där utbildningsvetenskaplig forskning och lärarutbildning är relevant och svarar mot ett pågående kunskapsbasbygge – samt mot skolförvaltningar, skolor eller arbets-/ämneslag. Totalt har ett 30-tal konferenspresentationer genomförts under 2025 där ULF-relaterade projekt (Skolforskningsfonden, Lokal praktikutveckling m.m.) presenterats.

Forskarpanel

Webbsända arrangemang på cirka 1 timme där forskare presenterar och en panel diskuterar/kommenterar. En moderator tar in praktikens frågor via chatt och ställer dem till föredragande/panel. Under 2025 genomfördes 7 forskarpaneler.

Högskolan i Gävle (HiG)

Den främjande strukturen av samarbete mellan Regionalt utvecklingscentrum i Gävleborg (RucX - en plattform för samverkan mellan Högskolan i Gävle och skolhuvudmännen i regionen) genomför Focus Day. Detta är en mötesplats som möjliggör för verksamma inom förskola/skola att diskutera sina idéer om och behov av forskning med forskare på högskolan, vilket kan leda till formella ansökningar om ULF-medel för forskningsprojekt i samverkan.

Mittuniversitetet (MIUN)

Under 2025 har vi arbetat med att starta upp nya samverkansmodeller mellan Mittuniversitetet och skolhuvudmän. Detta med anledning av att vårt regionala utvecklingsnätverk lades ner vid årsskiftet 2024/2025. Under året har skolchefer bjudits in till två träffar med syfte att samtala om samverkan i allmänhet och ULF i synnerhet. Dessutom har tre webträffar genomförts med lärare/förskollärare, rektorer och skolchefer med fokus på samverkan, där bland annat ULF utgör en del. Flera av de pågående och avslutade ULF-projekten har presenterats vid Mittuniversitetets spridningskonferenser, aktiviteter inom Barnuniversitetet, det nystartade nätverket för skolforskning samt vid nationella och internationella konferenser.

Luleå tekniska universitet (LTU)

Under 2025 har fyra digitala seminarier arrangerats i seminarieserien UDiN (Utbildningsdialog i Norr), som fungerar som en mötesplats för kunskap, dialog och erfarenhetsutbyte för bred målgrupp (lärare, rektorer, forskare och lärarutbildare). Seminarierna under 2025 omfattade:

- Redovisningar av ULF-projekt: Manligt nätverk i förskolan, Lektionsdesign med SKUA och KL för ökad elevagens och svenska som andraspråk på gymnasiet: organisation och utveckling.
- Perspektiv på lek i förskolan.
- Evidensbaserade lärmeter inom undervisning.
- Att arbeta för mångfald och motståndskraft i förskolan.

I juni 2025 genomfördes UDiN-dagen (fysisk konferens vartannat år) vid Luleå Gymnasieskola med temat: *Hur kan vi skapa en skola som vilar på vetenskaplig grund inte bara i teorin utan också i vardagen?* Programmet för UDiN-dagen speglar den stora mångfalden

inom utbildningsdialogen i norr. Dagen inleddes med en gemensam föreläsning som satte ramarna för temat – om hur forskning och praktik kan mötas i skolans vardag. Årets inledande föreläsare var Susanne Westman, universitetslektor i pedagogik vid Luleå tekniska universitet, och Anna Kassfeldt, utvecklingsledare vid Luleå Gymnasieskola. Tillsammans fördjupade de sig i begreppen forskningslitteracitet och praktiklitteracitet, två nycklar till hållbar skolutveckling. Efter föreläsningen följde ett omfattande utbud av parallella sessioner med presentationer, föreläsningar, workshopar och gruppsamtal – alla med fokus på att skapa möten mellan forskning, erfarenhet och utvecklingsarbete.

Innehållet i sessionerna omfattade flera av skolans mest centrala utmaningar och möjligheter: pedagogiska metoder, elevhälsa, lärandemiljöer, digitalisering, ämnesövergripande undervisning och estetiska lärprocesser. Allt med ett tydligt fokus på att föra samman teori och praktik i en gemensam lärandegemenskap.

Samverkansanställningar

Inom detta kapitel beskrivs en samlad bild över nodens lärosätens antal och former av kombinationsanställningar kopplade till ULF.

Inom noden finns flera olika exempel på arbete för att möjliggöra samverkansanställningar. Som exempel adjungerar LTU lärare från gymnasieskolan till grund- och ämneslärarprogrammen. Utöver att den typen av samverkansanställningar berikar lärarutbildningen är syftet också att främja samverkan med huvudmännen i regionen, vilket ytterligare stärks genom att LTU har en samverkansprofessor som under 2025 arbetat halvtid i Piteå kommun.

På Högskolan Dalarna finns för närvarande två samverkansanställningar, vilket innebär att verksamhet bedrivs både vid skola och vid Högskolan Dalarna inom ramen för anställningen. Uppdraget omfattar även forskning och utveckling."

Kombinerade uppdrag: Ett etablerat sådant mellan Mora gymnasium och Högskolan Dalarna.

Kombinerat doktoranduppdrag: En verksam lärare med licentiatexamen studerar till doktor. ULF bidrar med partiell medfinansiering. Andra finansiärer är skolan och HDa.

Ett annat exempel på samverkansanställning är UMUs satsning vid Lärarhögskolan är att det finns en samverkanslektor med en omfattning på 50% med uppdrag att arbeta i de samordnande och kontaktskapande delarna, såväl in mot lärosätet som externt mot skolhuvudmän. Inom vissa delar av ULF-arbetet har UMU även kunnat nyttja en central universitetsresurs från Enheten för Samverkan, Forskningsstöd och samverkan i att inom sitt ordinarie uppdrag stödja i det lokala ULF-arbetet liksom delvis inom det nodgemensamma aktiviteterna, såsom när det gäller nodens gemensamma seminarieriserie.

Förberedande forskarutbildning

Inom detta kapitel beskrivs en samlad bild över nodens lärosätens förekomst av magister/master – och forskarutbildningar som stödjer ULF arbetet.

Genom att erbjuda utbildningar på avancerad nivå, såsom de magister- och masterprogram som HiG erbjuder inom utbildningsvetenskap med inriktning mot verksamhetsutveckling, finns förhoppningar om att arbetena ska kopplas närmare den praktiska forskningen. Vidare har LTU och UME tagit initiativ till att starta en gemensam magisterutbildning med inriktning på praktiska forskning. Det innebär bland annat att ett kartlägningsarbete genomförts. Denna typ av samarbete är också ett exempel på hur samarbetet mellan noduniversitetet kan stärkas/främjas. LTU beskriver att magisterprogrammet har reviderats och fokuserar på ledarskap och verksamhetsutveckling inom utbildning. Det riktar sig således till dem som vill stärka sitt ledarskap och driva utveckling på vetenskaplig grund. Studenter får kunskap om hur forskning kan användas för att leda och genomföra utvecklingsprojekt. Tanken är att magisterprogrammet kan vara meriterande i det nationella professionsprogrammet för lärare.

Läroutbildning

Inom detta kapitel redovisas en samlad bild över nodens lärosätens exempel på hur läroutbildningen är en del av ULF-verksamheten inom noden.

Inom Nordnoden arbetas det på flera olika sätt för att främja kopplingen mellan praktiska forskning i samverkan och läroutbildningen. Det finns flera exempel från noden där initiativ tas för att utveckla former för att studenter ska välja att skriva sina examensarbeten med en praktiska ansats. Ett exempel på detta är LTU:s arbete kring Examensarbete i samverkan, UMEs *Inspirationsdag för praktiska examensarbeten* (se beskrivning i kap. 3) och MIUN:s satsningar mot praktiska självständiga arbeten – specifikt inom förskolläroprogrammet. LTU beskriver att *Examensarbete i samverkan* innebär att studenter från förskolläroprogrammet, grundläroprogrammet och ämnesläroprogrammet arbetar tillsammans med biträdande handledare från kommunen och handledare från universitetet. Under läsåret 2024–25 skrev nio studenter examensarbete i samverkan med Luleå tekniska universitet och huvudmän som Luleå kommun, Piteå kommun, Skellefteå kommun samt Kramfors kommun. En reflektion är att genom denna typ av projekt stärks samverkan och arbetets resultat blir en del av ett kollegialt lärande inom verksamheterna.

Ett annat exempel på kopplingen till läroutbildning är när forskare och lärare aktivt lyfter in andras projekt och/eller egen erfarenhet av praktiska forskningsprojekt i sin undervisning. Sådana inslag i läroutbildningen bidrar till spridning av kunskap om praktiska forskning i samverkan, ULF och resultat som ULF-projekt genererat. Genom en aktiv och strategisk bemanning av

lärarutbildningskurser stärks närvaron av personer med erfarenhet av praktisk forskning och lärarutbildning. Detta bidrar till att höja kvaliteten i utbildningen och skapa en tydligare koppling mellan teori och praktik. Högskolan Dalarna lyfter fram att insatsen med Lokal praktikutveckling har genererat positiva spin-off-effekter, vilket ytterligare förstärker utvecklingen inom området.

Genom strategiska val i utformning av rutiner, strukturer och organisatoriska former kan kopplingen till lärarutbildning också främjas. Som exempel har HDA kriterier i utlysningar som kräver att sökande beskriver hur lärarutbildningen involveras i sökta projekt. De har även utvecklat *Parlärarskap* som möjliggör för samundervisning mellan högskoleförlagda och verksamhetsförlagda lärare. Ett annat exempel på organisatoriskt möjliggörande är HiG:s utveckling av utbildningar såsom magister- och masterprogram i utbildningsvetenskap med inriktning mot verksamhetsutveckling samt forskarutbildning i didaktik. Ambitionen är att inriktningarna inom de båda exemplen kommer att kopplas närmare den praktiska forskningen.

En reflektion från UMU:s arbete är att utifrån syftet att stärka kopplingen mellan praktisk forskning i samverkan som arbetsform och förskolor/skolors arbete på vetenskaplig grund finns behov av insatser riktade mot verksamma inom förskola/skola, inte minst VFU-handledare. I mötet med lärarstudenter har dessa nyckelpersoner möjlighet att främja att lärarstudenter redan under sin utbildning utvecklar kunskap om praktisk forskning, såsom genom att uppmana till att skriva examensarbeten med sådana ansatser. Genom att besitta kunskap om praktisk forskning kan nyckelpersoner fungera som förebilder och tydliggöra hur skol- och undervisningsutveckling på vetenskaplig grund kan realiseras genom nära samverkan mellan förskola, skola och lärosäte.

Idégenerering

Inom detta kapitel ges en lärosätesvis beskrivning över hur nya studier har tagit form och exempel på lyckade försök till idégenerering som möjliggjort för komplementär samverkan genom hela processen.

Umeå universitet (UMU)

UMU:s upplägg med samverkan genom Basavtalsgruppen. I månatliga möten förs dialoger om aktuella frågor, såsom inriktningsorienterade samtal inför utlysningar, vilket i sig främjar idégenerering. Gruppen bidrar även med information till underlaget *Skolhuvudmännens prioriterade utvecklingsområden* som publiceras på Lärarhögskolans webbplats. I utlysningar av projekt och samverkanscheckar hänvisas forskare till underlaget där det också framgår vem som är kontaktperson och ingång för inledande dialog med skolhuvudmännen. Utöver att detta förfaringsätt skall underlätta kontaktskapande och stärka det symmetriska och komplementära förhållningssättet, ska det också stärka skolhuvudmännens möjligheter att ha överblick över de utvecklingsarbeten som pågår i deras verksamheter. Genom att ta utgångspunkt i skolhuvudmännens prioriterade områden bidrar förfaringsättet till att motverka nepotism och särbehandling.

Högskolan Dalarna (HDa)

Lokal praktikutveckling är den aktivitet som i störst omfattning genererar konkreta idéer utifrån ett symmetriskt och komplementärt perspektiv, med målet att utveckla praktisk forskning i samverkan. Idégenerering sker även i andra sammanhang, exempelvis vid Dalatorget och genom olika nätverk, vilket bidrar till en bred och dynamisk utvecklingsprocess.

Högskolan i Gävle (HiG)

HiG arbetar med FocusDay - en mötesplats där verksamma i förskola/skola får diskutera sina idéer om och behov av forskning med forskare på Högskolan i Gävle. Under 2025 har arbetet lett till ett stort antal formella ansökningar om ULF-medel för forskningsprojekt i samverkan. Fyra av de beviljade projekten har startat under 2025 (fortsätter 2026) och tre kommer att starta under 2026. Idén till ett av de nya projekten som också diskuterades på FocusDay kom från en föreläsning om literacitet på ett RucX-seminarium med deltagare från både skolhuvudmän och högskolan.

Mittuniversitetet (MIUN)

Samtliga projekt tar sin utgångspunkt i gemensam idégenerering. Det kan vara en förskollärare/lärare alternativt en forskare som har en idé som sedan utvecklas i komplementär samverkan. Så kallade micromedel, tidigare Såddmedel, kan sökas för att skapa förutsättningar för gemensamma planeringsmöten inför en större projektansökan. Micromedlen möjliggör för forskare och förskollärare/lärare att samlas och planera det gemensamma projektet så att det blir komplementär samverkan från början till slut.

Luleå tekniska universitet (LTU)

LTU:s arbete med *Samverkansgruppen* (se punkt 2: Infrastruktur). Vid de kontinuerliga sammankomsterna, två under våren och två under hösten, identifierades möjliga arbetsområden för ULF-samverkan. Ett resultat är att det under 2026–2027 bland annat kommer att göras en satsning på matematikundervisning och även etablering av ett regionalt förstelärarnätverk.

Nodgemensamma satsningar

Inom detta kapitel redovisas en samlad bild över nodens interna och externa arbete.

Noden har ett gemensamt ansvar att i olika sammanhang företräda noden. Som exempel på detta har företrädare för noden bidragit till det nationella arbetet genom att medverka med inspel vid den nationella Bazaren. Här nedan presenteras de nodgemensamma satsningar som varit aktuella under 2025.

Seminarieserie

Nordnoden har under 2025 arrangerat en gemensam, digital, lunchseminarieserie som genomförts som en pilotverksamhet. Syftet med serien har bland annat varit att skapa en nodgemensam plattform för spridning av forskningsresultat och samverkansmodeller. Varje lärosäte har bidragit med ett inslag och Umeå universitet har ansvarat för redaktörskapet.

Seminarierna har marknadsförts via Lärarhögskolans nyhetsbrev (UMU), riktade utskick till skolledare, ULF:s nationella webbsida och genom nyhetsbrev. Nodlärosätena har även spridit informationen om seminarierna inom sina nätverk. Under årets gång har vi noterat att planerade inslag bör uppmanas till att ha en tydlig populärvetenskaplig ansats. Deltagargruppen är varierad men består ofta av lärare i skolverksamheter, och inslagen behöver därför riktas mot att möta den målgruppen. Inför beslut om fortsättning kommer pilotåret att utvärderas och utfallet analyseras. Ytterligare en reflektion är att våra spridningsaktiviteter tydligt bidrar till ett ökat deltagarantal. Om seminarieserien ska fortsätta ser vi behov av en utökad plan för spridning utifrån syftet att främja ett ökat deltagarantal. Följande fem seminarier genomfördes under 2025.

Tabell 2. Nodgemensamma seminarier 2025

Datum	Tema / titel	Lärosäte	Antal deltagare
25 april	AI i undervisningen - från fusk till framtidstro	Luleå tekniska universitet	41
16 maj	Lärande utvärdering som metod för uppföljning av samverkansprojekt	Umeå universitet	12
26 sept.	Hälsofrämjande och förebyggande insatser på schemat	Mittuniversitetet och Högskolan i Gävle	12
24 okt.	Små skolor i glesbygd och undervisning för hållbar utveckling	Mittuniversitetet	15
28 nov.	Verktyg för lokal praktikutveckling på vetenskaplig grund	Högskolan Dalarna	20

Forskarutbildning

Utöver seminarier serien har noden under 2025 arbetat för att gemensamt utveckla satsningar inom forskarutbildning. Som exempel utvecklades en gemensam ansökan till Vetenskapsrådets utlysning *Forskarskola för lärarutbildare med praktiska inriktning*. Tyvärr beviljades noden inte dessa medel men det finns en fortsatt ambition att gemensamt utveckla möjligheter för ULF-inriktade doktorandutbildningar.

Sakkunniggranskning

Ett annat exempel på nodgemensamt arbete är att vi prövar modell där vi stödjer varandra som externa sakkunniga i samband med granskning och bedömning av projektansökningar. Ambitionen att gå utanför den egna regionen och anknytningen till det egna lärosätet och uppdra till en grupp av såväl lärosätes- som skolhuvudmannarepresentanter att granska och bedöma ansökningar ska bidra till att stärka objektivitet i beredningsprocessen

Systematisk översikt

Ytterligare ett exempel på nodgemensamt arbete är initiativet från ett par ledamöter att samlas runt framtagandet av en systematisk översikt med fokus på kvalitet i praktiska forskning. En referensgrupp med personer från andra lärosäten och skolhuvudmän har utsetts för att vid två tillfällen under arbetsprocessen, läsa och ge synpunkter på den artikel som arbetas fram.

Nodens inre arbete

Noden har under 2025 sammanträtt vid fem digitala tillfällen (vanligtvis tre timmar/tillfälle) och vid ett fysiskt möte (en heldag). Till mötena har det koordinerande lärosätet (UMU) sammankallat och minst en vecka innan delat ett förslag till föredragningslista. Några punkter till mötena är återkommande, såsom rapportering från NSG, nodkansliet och arbetet på lokal nivå. Arbetet under 2025 har i stor utsträckning kännetecknats av ett fokus på att etablera ULF som permanent verksamhet. Under våren arbetade noden bland annat med att ta fram ett nytt nodgemensamt avtal som efter den andra tertialen av året hade signerats av samtliga parter. En forskningssamordnare vid UMU deltar vid alla möten i noden, för minnesanteckningar och färdigställer protokoll som justeras av ordföranden. Protokollet delas i den nod-gemensamma Teamsytan samt diarieförs vid UMU. Ordförande i noden har under 2025 varit Cathrine Norberg, vicerektor för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid UMU och vice ordförande har varit Niklas Risberg, verksamhetschef utveckling/IT, Utbildningsförvaltningen i Piteå kommun. Noden har under 2025 diskuterat ledningen av nodens arbete och konstaterat att nuvarande uppdelning är funktionell och fungerar väl. Noden har utifrån det fattat beslut att behålla nuvarande uppdelning. Nod-NORD har sammanfattningsvis valt att inte formellt alternera ordförandeskapet utan i stället bygga på redan etablerade, goda rutiner för dialog i ledningsarbetet och de frågor som rör uppdragen som ordförande och vice ordförande.

Ekonomisk redovisning

I detta kapitel redovisas den ekonomiska översikten, som omfattar nodens totala finansiering från Kammarkollegiet samt medfinansiering från lärosäten och huvudmän.

Den ekonomiska redovisningen innefattar nodens totala finansiering, från Kammarkollegiet och medfinansiering från lärosäten och huvudmän. Medfinansiering innefattar både anslag (direkta ekonomiska medel) och in-kind (genom deltagande i form av tid). Den övergripande finansieringsmodellen för ULF utgår från att staten bidrar med 50 procent, lärosätena med minst 25 procent och huvudmännen med minst 25 procent. Det är en målsättning inom ULF att modellens finansieringsfördelning ska kunna uppfyllas år 2028 för såväl nationell- som nodnivå. Nodens verksamhet har under året finansierats med 55 procent av Kammarkollegiets medel, 18 procent av lärosätenas medel och 27 procent har finansierats av huvudmän genom in-kind-medfinansiering. Noteras till detta är att drygt 5,6 mnkr av Kammarkollegiets medel och drygt 5,2 mnkr av lärosätenas medfinansiering med anslagsmedel är oförbrukade medel och kommer upparbetas enligt plan under de kommande två åren. Sett ur detta perspektiv är 53 procent av satsade medel från Kammarkollegiet, 32 procent från lärosätena och 15 procent från huvudmän.

Uppstartsprocesser har i vissa fall blivit försenade till följd av förseningar i signering av nya avtal. Som exempel beskriver Mittuniversitetet att 2025 års medel följt finansieringsmodellen för ULF där 50 procent från staten har matchat med medfinansiering av 50 procent från lärosätet. För de nya tilldelade medel från 2026 och framåt kommer den matchande medfinansieringen bestå av att lärosätet finansierar minst 25 procent med anslagsmedel och huvudmännen minst 25 procent där huvudmännens arbetsinsats kommer att vara in-kind. Projekteten kommer följaktligen att ha mer aktivitet under nästkommande kalenderår, vilket också exempelvis LTU och UMU rapporterar.

För kommande perioder avses projekten mellan lärosätena och skolhuvudmännen finansieras enligt den beslutade finansieringsmodellen för ULF.

Under 2025 har huvudmännen medfinansierat in-kind genom 3,98 HTE och lärosätena med 0,184 HTE. Detta motsvarar uppskattningsvis 3 870 tkr¹.

¹ Belopp framräknat i enlighet med den nationellt rekommenderade schablonen för omräkning av heltidsekvivalenter till kronor.

Sammanfattning och reflektion

I detta kapitel ges en sammanfattande reflektionen över verksamheten under 2025.

Sammanfattning

Verksamhetsberättelsen visar att 2025 års arbete inom Nordnoden till stora delar har kännetecknats av förflyttningen från försöksverksamhet till en permanent verksamhet. Denna förändring borgar för förutsägbarhet och goda förutsättningar att planera

ULF-arbetet med säkrare långsiktighet och hållbarhet. Övergången har inneburit att mycket av arbetet under året har varit inriktat på att etablera rutiner, avtal och interna organisationer.

Trots att arbetet med att etablera former med rutiner och avtal för den permanenta verksamheten tagit mycket av uppmärksamheten under 2025, vilket i vissa delar inneburit att nodlärosätena kan ha behövt skjuta på aktiviteter till 2026 (såsom vissa utlysningar), har operativa delar av ULF-arbete hela tiden fortgått. Som exempel har noden genomfört samtliga planerade nodmöten liksom planerade nodgemensamma aktiviteter, såsom en seminariereserie och ansökan till VR. Noden har även bidragit till det nationella arbetet genom att delta i nationella styrgruppens möten, kanslimöten som den nationella samordnaren kallar till och även bidragit med inspel vid den nationella Bazaren. Umeå universitet är koordinerande lärosäte för Nordnoden, vilket bland annat innebär att samordna nodens arbete (handläggning, ekonomi och kommunikation) och främja kontakter och informationsutbyte mellan olika nivåer (lokal nivå, nodnivå och nationell nivå).

På motsvarande vis har arbetet på lokal nivå också kunnat genomföras parallellt med etableringen av permanent verksamhet. Aktiviteter som har genomförts har följt utarbetade former och rutiner och bortsett från att utlysningar kan ha skjutits till 2026 har inga avvikelser från planerade insatser har rapporterats. Inte minst syns detta i att exempelvis aktiviteter kopplade till idégenerering har genomförts liksom aktiviteter som stärker kopplingen till lärarutbildning och forskarutbildning.

Sammanfattningsvis visar verksamhetsberättelsen att inom nod NORD har det, utöver 2025 års fokus på struktur och organisation, realiserats en rad praktisknära forskningsprojekt och publikationer med koppling till ULF. Verksamhetsberättelsen visar därtill på ett brett spektrum av lokala aktiviteter som främjar spridning, kompetensutveckling och kunskapsutbyte i former och förhållningssätt som kännetecknas av symmetriska och komplementära förhållningssätt.

Reflektioner

Det har varit påtagligt att samtidigt som mycket arbete med ULF har flutit på i linje med utarbetade inriktningar och arbetsformer så

har arbetet med att få saker på plats i den permanenta organisationen, såsom nya avtal på olika nivåer, också krävt mycket uppmärksamhet, engagemang och tid.

I nodens texter till verksamhetsberättelse betonas genomgående betydelsen av att ULF-samverkan mellan lärosäten och skolhuvudmän ska kännetecknas av symmetriska och komplementära förhållningssätt. Det är inget förvånande eller oväntat. I det fortsatta arbetet kan det dock vara av värde att uppmärksamma möjliga förskjutningar i centrala värden, såsom huruvida de förändras när en verksamhet som varit relativt prövande och utforskande blir permanent. Uppföljning med mallar, likt mallen för verksamhetsberättelsen är styrande och när det efterfrågas rapportering av mätbara faktorer såsom publikationer och ekonomi så kan det påverka och styra vad som värderas som värdefullt och i detta fall att frågor om produktion och mätbarhet leder till performativt tänkande i vägval inom ULF-arbeten.

En aspekt av övergången till permanent verksamhet är att detta i någon mening utgör ett normativt ställningstagande för praktisknära forskning som en långsiktig och legitim kunskapsgenererande arbetsform inom både akademi och skolverksamhet. För det fortsatta arbetet kan det dels vara viktigt att uppmärksamma på och gemensamt diskutera vad som är prövande och vad som är mer beständigt eller permanent i en permanent ULF-verksamhet, utifrån den lokala nivån, inom noderna och mellan dem, nationellt.

En ytterligare reflektion är att 2025 års arbete till stor del handlat om att få saker och ting på plats, att det tog lång tid att få nya avtal med skolhuvudmännen på plats, att transfereringarna av medel fördelade inom noden dröjde och att utlysningar därför inte kunde göras tidigare under 2025. Till 2026 års arbete ska beslut om fördelning av medel tas vid nodens första möte.

Inom noden lyfts ambitioner att utveckla kontakter och dialoger med skolhuvudmännen i det egna närområdet. Det bedöms som viktigt för utvecklingen av skolhuvudmännens FoU-organisation och arbete på vetenskaplig grund men även för att bredda andelen kommuner som är delaktiga i ULF-projekt på olika sätt. Därtill lyfter noden betydelsen av att utveckla kunskapen om praktisknära forskning hos nyckelpersoner hos huvudmännen liksom att det också är viktigt för arbetet med lärarutbildningarna.

I arbetet med att utforska i vilken utsträckning skolhuvudmän medfinansierar i ULF (in-kind-redovisning) kan vikonstatera att det finns en god balans i arbetsinsats i det vi kallar för Lokal praktikutveckling. Där svarar skolan och akademien för liknande insats, sett i timmar. Om forskare engagerar sig i ett konkret projekt med cirka 100 h så kommer skolan att investera motsvarande, eller något mer.

Högskolan Dalarna framhåller att arbetet med att utforska i vilken utsträckning skolhuvudmännens medfinansiering inom ULF, genom in-kind-redovisning, visar på en god balans i arbetsinsats inom ramen för Lokal praktikutveckling. Skola och akademi bidrar med

liknande insatser, sett i timmar. Exempelvis, om forskare engagerar sig i ett konkret projekt med cirka 100 timmar, investerar skolan motsvarande eller något mer.

En aspekt som LTU konstaterar är att ULF-verksamheten vid lärosätet nu är etablerad och det finns fungerande strukturer och funktioner, metoder och processer för skolutveckling med fokus på lärande och praktiktäna forskning i samverkan. ULF har även möjliggjort finansiering av praktiktäna forskningsprojekt. En reflektion är att projekt också ger ringar på vattnet i form av avknopningsprojekt och nya samverkanspartners. Under kommande år avser LTU att fortsätta och fördjupa samverkan med huvudmän inom lärosätets lärarutbildningar, särskilt inom VFU, projektet Examensarbeten och ÖS/ÖSF. LTU har goda erfarenheter av satsningar på delade tjänster och skulle vilja se fler sådana. En reflektion över arbetet med seminarierier är att det har upplevts som lätt att engagera medverkande forskare och professionella inom förskola och skola. Seminarierierna har skapat ett tredje rum som har varit och fortsättningsvis kommer att vara prioriterat och mycket betydelsefullt för samverkan. För att fördjupa samverkan med andra lärosäten ser LTU gärna nya gemensamma initiativ inom magister- och forskarutbildning.

Publikationer

Nr	Författare	År	Titel	Utgivare	DOI/Länk	Lärosäten	Huvudmän
Publikationer från Umeå universitet							
1	Olovsson, T-G., Hansson, J., Granberg, L., Lööf, M., Markgren, M. Smitt, J. & Westerberg, A.	2024	På väg mot kollektivt lärande-inom ramen för samverkan mellan skola och universitet	Forskning och utveckling i förskola och skola (Fufos), ISSN 2004-3635, Vol. 3, nr 1, s. 62-81	https://www.pitea.se/contentassets/b09e850ada8349c7b0ef0108335e4cdd/fufos-vol-3_nr1_2024_artikel-5_rev.pdf	UMU	Skellefteå
2	Kristina Ledman, Christina Ottander (red)	2023	UNDERVISNING IDAG OCH FÖR FRAMTIDEN Medborgarbildning på gymnasieskolans yrkesprogram	Pedagogiska institutionen, UMU	FULLTEXT01.pdf	Umeå	Örnsköldsvik
3	Joan Lithner, Anna Ida Safström, Björn Palmberg, Johan Sidenvall, Carina Granberg, Catarina Andersson, Erika Boström & Torulf Palm	2025	En lärarguide för att stödja elevers problemlösning	UmU Reports in STEM Education	https://www.umu.se/globalassets/organisation/fakulteter/teknat/institutionen-for-naturvetenskaperna-och-matematikens-didaktik/urstem/urstem_e_2025_1.pdf	Umeå Universitet	Vännäs kommun

Publikationer från Högskolan Dalarna							
4	Annerberg, A., & Göthberg, M.	(2025)	<i>A community's practice: A case study of professional development among vocational and arts teachers.</i>	<i>Nordic Journal of Vocational Education and Training, 14(3), 234–257.</i>	https://doi.org/10.3384/njvet.2242-458x.24143234 .	Högskolan Dalarna	
5	Berg, M.	2024, 24 november	<i>Så kan det bli enklare att tala om svåra saker i ett polariserat samhälle</i>	Falu-Kuriren.	Pop.vet	Högskolan Dalarna	Delvis ULF-finansierat
6	Irisdotter Aldenmyr, S., & Berg, M.	(2024.	<i>Teacher professional development supported by metaphors.</i>	Acta Didactica Norden, 18(2)		Högskolan Dalarna	Delvis ULF-finansierat
7	Malmsten, S.		2024	<i>Dialogisk respons på gymnasieelevers skrivande (DiRGe).</i>		Högskolan Dalarna	Delvis ULF-finansierat
8	Persson Anders, & Berg Mikael,	2024	Bruket av teori i nordisk historiedidaktisk forskning: En studie av det teoretiska ramverket i 59 artiklar publicerade i	Ingår i: Nordidactica: Journal of Humanities and Social Science Education, ISSN 2000-9879, Vol. 3, s. 1-25			Delvis ULF-finansierat

			<u>Nordidactica 2011–2022</u>				
9	Berg, Mikael och Persson Anders	2024	<u>Fyra arbetssätt för ökad nyansering</u>	Att undervisa om kontroversiella frågor: Didaktiska möjligheter och utmaningar / [ed] Anna Larsson, Gleerups Utbildning AB, 2024, s. 113-127Kapitel i bok, del av antologi			Delvis ULF-finansierat

Publikationer från Högskolan i Gävle							
10	Bergstrand, U., Bylund, L., Nilsson, J., & Larsson, M.	2024	What is meant by a professional arena at an upper secondary school in Sweden	Concerence paper, NERA, 6-8 March, Malmö, Sweden		HiG	Gävle
11	Bergstrand, U., Bylund, L., & Larsson, M.	2024	What is meant by a professional arena at an upper secondary school in Sweden	Conference paper, EARLI SIG 9, 21-23 August, Uppsala, Sweden		HiG	Gävle
12	Bergstrand, U.	2024	What factors encourage teachers to remain in the profession?	Conference paper, ATEE, 29-31 May, Bergamo, Italy		HiG	

Publikationer från Mittuniversitetet			
13	Jäder, J.	2025	Teachers' discussions used to explore students' mathematical writing. In M. Bosch Casabò, S. Carreira, G. Bolondi, M. Gaidoschick, & C. Spagnolo (Eds.), <i>Proceedings of the Fourteenth Congress of the European Society for Research in Mathematics Education (CERME14)</i> , (pp. 3175-3176), Free University of Bozen-Bolzano; ERME, Feb 2025, Bozen-Bolzano, Italy.
14	Boström, L., Evjen, L., Forsberg, E., Byström, J., Engberg, P. & Norlander, N.	2025	”De bara leker”. Fri lek som didaktisk praktik i fritidshemmet. (Artikel i review). Fritidshemmet : leken utforskas genom aktionsforskning. <i>Utbildningsvetenskapliga studier</i> 2025:1. Sundsvall: Mid Sweden University
15	Kronlid, D. & Wilhelmsson, L.	2025	The construction of epistemic and ethical values in environment and sustainability education : schools in sparsely populated areas. I The Nordic Educational Research Association, NERA Conference 2025.
16	Kronlid, D. & Wilhelmsson, L.	2024	Locally relevant education for sustainable development : rural schools in global context. I ECER 2024: Abstracts.
17	Bergström, P. Boman, N. & Westman, A.	2024	Att utveckla elevers intresse för NT-undervisning genom studiebesök. Keynote presented at the FobasNT24 Sundsvall - Forum för forskningsbaserad NT-undervisning, Sundsvall, 30 oktober, 2024

18	Bergström, P. , Boman, N. Brown, J. Flodholm Ellsäter, L. Malmberg, A. Saarela, J. & Westman, A.	2024	<i>Att utveckla elevers intresse för NT-undervisning.</i> Paper presented at the FND 2024 - Forskning i naturvetenskapernas didaktik: Lärande i det digitala samhället, Halmstad, 12–14 november, 2024
19	Lena Boström, Linda Evjen, Erika Forsberg, Jenny Byström	2024	<i>Att leda fritidshemmets undervisning; ledarskapet utforskas genom aktionsforskning (MIUN 2024/303)</i>
20	Westman, Anna- Karin	?	<i>Att utveckla elevers engagemang för NT-undervisning</i>
21	Wilhelmsson L. & Kronlid D.	?	<i>Lokalt relevant utbildning för hållbar utveckling</i>

Publikationer från Luleå tekniska universitet							
22	Bergmark, U., Graeske, C. et al.	2024	AI i undervisningen – från fusk till framtidstro	<i>Forskning och utveckling i förskola och skola (Fufos),</i>		LTU	Piteå kommun
23	Bergmark, U., Graeske, C. et al.	2025	”Ingen vågar säga att de håller på och använder det” – Elevs erfarenheter av chattbottar i skolan	<i>Forskning och utveckling i förskola och skola (Fufos),</i>		LTU	Piteå kommun
24	Ekberg E. & Graeske, C.	In print	En annan verklighet? Möten med generativ AI i gymnasieskolans svenskämne	<i>Utbildning & Demokrati</i>		LTU	Luleå kommun
25	Bergmark,U., Graeske,C.& Viklund, S.	Accept ed	ChatGPT in education: balancing professional autonomy, transforming relationships and rethinking the purpose of education	<i>European Journal of Education</i>		LTU	Piteå kommun

26	Edström, K., Gardelli, V & Backman, Y.	2024	Inclusion a participation: mapping the participation model with four different levels of inclusive education	<i>International Journal of Inclusive Education</i>		LTU	
27	Edström, K., & Cervantes, S.	2025	‘We’ve Kind of Become More Professional’: Swedish Teaching Teams Enhance Skills with Participation Model for Inclusive Education	<i>Education Sciences</i>		LTU	
28	Jonsson, G.	2025	Råneskolans sexårsplan	<i>Med maten i fokus: Hållbar livsmedelskompetens i skolan</i> (pp. 66–71)		LTU	Luleå kommun & Länsstyrelsen i Norrbotten
	Cervantes, S., Eriksson, U., & Skogsberg, T.	2024	Förskollärare och barnskötares konstruktioner av utbildning och undervisning i förskolan utifrån ett genusperspektiv	<i>AUF, Forskningsrapportserie</i> , Luleå kommun		LTU	Luleå kommun